

Udbud af ITS og trafiksignaler i Københavns Kommune

Af Louise Rathleff og Steffen Rasmussen

Københavns Kommune har netop afsluttet et EU-udbud for ITS og trafiksignaler. Det skal sikre en fortsat høj troværdighed omkring trafiksignalerne, et innovativt samarbejde med den ny driftsentreprenør, som understøtter kommunens vision om at blive verdens første CO2 neutrale hovedstad i 2025.

Udbuddets potentiale

Københavns Kommunes udbud for drift af ITS og trafiksignaler er en vigtig brik i kommunens strategi for grøn vækst og grøn mobilitet. Vi skal sikre, at byen fungerer og at trafikken afvikles optimalt med mindst mulig belastning af miljøet.

Vi ønsker samtidigt, at fodgængere, cyklister og kollektiv trafik skal vinde "markedsandele". Derfor skal udbuddet medvirke til at bussernes rejsehastighed og regularitet forbedres, og cyklister og fodgængere får bedre muligheder.

Teknologivalget skal være "grønt" og have et langsigtet perspektiv. Københavns Kommune har allerede gennemført forsøg med nye ITS løsninger, både med trafikikkerhedsperspektiv, bedre fremkommelighed for cykler og prioritering af busser i signalregulerede kryds baseret på GPS-teknologi.

Drift og vedligeholdelse

Københavns Kommune sigter med sit udbud på at indgå en totalaftale med en driftsentreprenør som selvstændigt kan udføre forebyggende og afhjælpende vedligeholdelse af vores signalanlæg. Vi har lagt stor vægt på, at kontrakten har den rigtige længde, så den sikrer kommunen fleksibilitet i forhold til fremtidig teknologi- og markedsudvikling. Drifts- og vedligeholdelseskontrakten bliver på 8 år med mulighed for forlængelse i yderligere to år. Med den lange periode får driftsentreprenøren en fordel af at udskifte og modernisere udstyr fra starten.

Option for ombygning og nyanlæg

Udbuddet åbner mulighed for at kommunen på rammeaftalevilkår kan foretage indkøb til ombygninger og udvidelser af trafiksignaler. Herved sikrer Københavns Kommune sig favorable priser, som har været konkurrenceudsat. Indkøb til ombygninger og nyanlæg skal udbydes igen senest efter 4 år. Samtidig har kommunen sikret sig, at ITS og trafiksignaler fortsat kan udbydes som en del af større anlægsprojekter på vej- og trafikområdet.

Option for genopretning

Der er behov for genopretning og fornyelse af trafiksignalerne i Københavns kommune. Mange styreskabe er over 25 år gamle, og der er ikke et fælles kommunikationssystem til alle trafiksignaler. Med udbuddet ønsker Københavns Kommune at skabe grundlag for Internetbaseret kommunikation til samtlige trafiksignaler, automatiske tællestationer, dynamiske hastighedstavler samt andet elektronisk udstyr i vejsiden.

Der indgår derfor en option på en gennemgribende genopretning af hele signalsystemet i kommunen. Konkret har tilbudsgiverne skullet give tilbud på et nyt overvågnings- og fejlmeldingssystem, 100 nye styreapparater samt udskiftning af signalhoveder med glødepærer til LED lanterner.

Tilbudsgiverne har desuden haft mulighed for at koble kommunale investeringer i genopretning til besparelser på driften. Det giver mening for begge parter. Kommunen får hurtigere et velfungerende signalsystem, sparer på energien – og tilbudsgiveren får en bedre business-case ved drift og vedligeholdelse af systemet

En nyt overvågnings- og styringscentral vil være et helt afgørende instrument for at forbedre kommunens trafikafvikling, baseret på dataopsamling, overvågning, styring og information. Vi har hentet inspiration fra andre byer i Europa, som er langt fremme, blandt andet Stockholm, London og Berlin.

Option for trafikledelse

Der sker en rivende teknologisk udvikling inden for ITS og trafiksignaler. Formålet med optionen for trafikledelse var at fremtidssikre det system, som Københavns Kommune indkøbte til en delvist ukendt fremtid. Konkret blev tilbuddene vurderet på baggrund af beskrivelse af følgende tre intelligente løsninger:

- Fremkommelighed og regularitet for busser i stærkt befærdede bygader
- Programmering af trafikafvikling i forbindelse med et stort arrangement med 50.000 deltagere
- Optimering af miljøbelastning af tung trafik på en indfaldsvej til København.

Åbne kommunikationsprotokoller

Det har fra starten været en helt grundlæggende tænkning for Københavns Kommune, at vi med dette udbud skulle medvirke til at få åben kommunikation på det nordiske marked for ITS og trafiksignaler. Det kunne simpelthen ikke fortsætte, at et trafiksignal fra en producent ikke kunne samordnes med et trafiksignal fra en anden producent. Det har været vores situation - selv på strategisk vigtige ruter i Københavns Kommune for cykler, busser og biler.

Vi har derfor valgt at indgå et samarbejde med den svenske trafikstyrelse, og lade deres åbne kommunikationsprotokol RSMP være en forudsætning i Københavns Kommunes udbud for ITS og trafiksignaler.

Organisation og samarbejde

Kommunen har lagt stor vægt på at tilbudsgiverne konkret skulle beskrive deres model for organisation og samarbejde. Selvom kommunens trafiksignaler er gamle, fungerer de, og gentagne borgertilfredshedsundersøgelser viser, at der er stor tillid til at systemet fungerer.

Den troværdighed var det vigtigt at fastholde med strenge krav til "oppetider". Driftsentreprenøren skulle derfor give sit bud på hvordan organisation og samarbejde med kommunen skulle sikre en effektiv driftssituation.

Samtidig ønskede Københavns kommune at samarbejdsmodellen også gav svar på Københavns Kommunes vision om en sikker og klimavenlig afvikling af trafikken. Samarbejdsmodellen skulle give mulighed for et innovativt samarbejde, hvor tilbudsgiverens organisation kunne matche Københavns Kommunes vision om at blive Verden første CO2-neutrale hovedstad.